

Filmar i fullformat

Med beröm godkänd när det gäller bildkvalitet, filmning och finesser men i övrigt är Sony SLT-A99 mindre imponerande.

TEXT OCH FOTO: CHRISTIAN NILSSON

PLUS

- Småbildssensor med 24 megapixel
- Serietagning med 6 bilder/s
- Inbyggd bildstabilisering för alla objekt
- Mycket gedigen, bra handgrepp
- Vridbar skärm
- Lågt brus även vid höga känsligheter
- Stort dynamiskt omfång
- Mycket kompetent för filminspelning

MINUS

- Sökaren mörknar vid riktigt ljusa motiv
- Relativt klen bildbuffert vid serietagning
- Fördröjningar på display och skärm
- Snävt område med AF-punkter
- Sämre motivföljande AF än huvudkonkurrenterna

Det är över tre år sedan Sony senast släppte en systemkamera med småbildssensor, så kallat fullformat, och det var 24-megapixelmodellen Sony A850. Trots ett förhållandevis lågt pris, 23 500 kronor, blev det inte någon försäljningsframgång och kameran blev ganska kortlivad på marknaden. I praktiken har det inte gått att köpa en Sony fullformatskamera på två år, såvida man inte nöjt sig med en begagnad förstås. Lite märkligt med tanke på att Sony är världens största tillverkare av stora bildsensorer.

Men med nya Sony SLT-A99 har den japanske elektronikjätten på nytt tagit upp kampen om fullformatsköparna. Kameran har samma antal pixlar, 24 miljoner, inpressade på en lika stor bildsensor som A850 och den tidigare proffsmodellen A900. Men konceptet är radikalt annorlunda. Föregångarna byggde på traditionell spegelreflex teknik och hade en optisk sökare i absolut toppklass. A99 ingår i Sonys SLT-serie och använder sig därmed av en elektronisk sökare.

Det finns för- och nackdelar med båda teknikerna och huruvida man föredrar den ena framför den andra beror mycket på hur man använder sin kamera. Och på vilka förväntningar man har på en modell i den här prisklassen. Sony SLT-A99 har ett butikspris på drygt 24 000 kronor. Den hamnar därmed rakt i skottlinjen för Canons och Nikons framgångsrika fullformatskameror EOS 5D Mark III respektive D800. Konkurrensen är alltså mycket tuff. Att lansera en kamera med så pass ny teknik som elektronisk sökare i det här segmentet, där köparna överlag är mycket kräsna och inte sällan konservativa, är en vågad satsning. Så, har A99 de egenskaper som krävs för att motivera priset?

Kamera med spegel

Låt oss börja med kamerans huvudfiness – SLT-tekniken. A99 är till skillnad från andra kameror med elektronisk sökare inte spegellös. Innanför objektivbajonetten sitter en rejäl spegel men dess uppgift är inte att vinkla ljuset mot sökaren utan mot en autofokussensor. Det mesta av ljuset, cirka 70 procent, passerar dock genom spegeln och registreras av bildsensorn. Härav bokstaven T i SLT som står för Translucent, vilket syftar på att spegeln är halvgenomskinlig.

Den huvudsakliga fördelen med SLT-tekniken är att kameran alltid kan utnyttja autofokus med fasdetektion, det vill säga oavsett om man använder den för fotografering eller filmning. Fasdeteckterande AF är snabb och känslig, inte bara vid bra ljus utan även i dunkla miljöer. Spegelreflexkameror, som Canons och Nikons, kan bara använda fasdeteckterande fokus vid fotografering. Och då enbart när spegeln är nerfälld, vilket ställer till det om man vill använda skärmen som sökare (live view). Så vid live-view-fotografering eller filminspelning är de här modellerna tvungna att ta bildsensorn till hjälp för så kallad kontrastdeteckterande autofokus. Och den tekniken ger betydligt långsammare skärpeinställning. I svagt ljus är den också opålitlig.

Sony A99 ger alltså snabb auto-

fokus i alla lägen, till skillnad från de två huvudkonkurrenterna. Och det försöker naturligtvis Sony utnyttja så mycket som möjligt. Kameran flötar till exempel rejält med fotografer som är lika intresserade av att filma som av att fotografera. Den klarar givetvis att spela in video i full-HD (1 920 × 1 080 pixlar), både vid 60 och 24 bilder/s, progressivt. Filerna kan då sparas i AVCHD-format. Vill man hellre använda MP4-format får man ut en videoupplösning på 1 440 × 1 080 pixlar med 25 bilder/s. Videokvaliteten är mycket hög, bland det bästa jag sett från någon systemkamera. Det går också att mata ut videosignalen okomprimerad via HDMI-uttaget. Ingång för extern stereomikrofon med manuell inställning av inspelningsnivån och hörlursuttag för medhörning är finesser som även Canons och Nikons modeller har. Men även Sonys inbyggda mikrofon ger stereoljud, vilket är mer ovanligt.

Att A99 har inbyggd bildstabilisering som fungerar med alla objektiv är en annan fördel. Bilden beskärs dock en aning när stabiliseringen är aktiverad vid filmning. Men videobilden blir lugn och fin. Sony har också en riktigt trevlig finess som gör det enkelt att ställa skärpan manuellt med god noggrannhet, nämligen Fokus-peaking. I sökaren och på skärmen färgläggs konturerna i de delar av motivet som är rätt fokuserade. Den finessen har inte Canons och Nikons kameror.

Avancerad autofokus

Men för dem som inte har filmning som huvudintresse måste kameran briljera på andra punkter. Och nog gör Sony sitt bästa även här. Autofokusen har blivit betydligt mer avancerad än på A850/A900. AF-sensorn har 19 valbara punkter, där de 11 mittersta är korsformiga. Det är tio AF-punkter fler än hos de båda föregångarna. Och för att göra kameran än säkrare på att fokusera har man lagt till hela 102 små assisterande punkter, som fyller ut mellanrummen mellan de 19 huvudpunkterna. De assisteran-

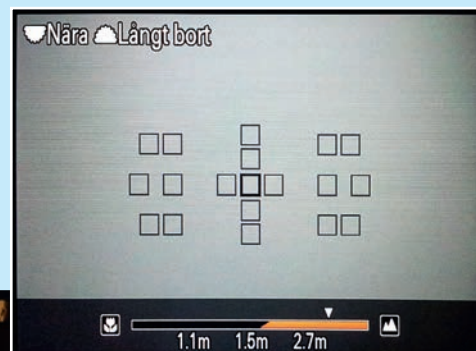

Med sammanlagt 121 AF-punkter borde Sony A99 vara perfekt för fotografering av rörliga motiv. I fokuslägena AF-C och det nya AF-D erbjuder kameran möjlighet att låsa fokuset på motivet, så att den automatiskt växlar AF-punkt för att hänga med när motivet rör sig över sökaren. Men det fungerar bara inom det ganska snäva AF-området. Och de 102 assisterande AF-punkterna stöds i dagsläget bara av sex ganska dyra originalobjektiv, till exempel Carl Zeiss 24–70/2,8, Sony 70–400/4–5,6 och 300/2,8. För bilden ovan användes Zeiss 24–70/2,8. Motivspårningen fungerade sämre än väntat, av drygt 400 dansbilder blev endast 20 procent riktigt skarpa. Och vid serietagning med 6 bilder/s hänger inte den elektroniska sökaren med – bilden hackar och släpar efter. 55 mm, 1/500 s, bl. 4,5. ISO 6 400.

de punkterna finns på själva bildsensorn och används endast vid kontinuerlig autofokus, då man fotograferar rörliga motiv. För dessa situationer finns också ett nytt fokusläge kallat AF-D – Djupassistans för kontinuerlig AF. Här utnyttjar kameran automatiskt alla de totalt 121 punkterna för att följa motivet både i djup- och sidled. I det här läget erbjuds också möjlighet att begränsa avståndsområdet som autofokusen ska arbeta i. Tanken är att kameran ska få det

Autofokus med avstånds begränsning

● En av de nya finesserna hos Sony A99 är möjligheten att begränsa avståndsområdet för autofokusen, vilket kan vara vettigt när man fotograferar sport eller andra rörliga motiv. Särskilt med teleobjektiv. Funktionen aktiveras när man trycker på knappen AF Range. Då visas en skala på skärmen och med hjälp av inmatningshjulen väljer man främre och bakre fokusavstånd. Men huvuddelen av skalan visar avstånd i närområdet. Se skärmbilden t.h. där ett 200 mm objektiv användes. Hur ofta fotograferar man sport på närmare håll än tre meter? På längre avstånd är skalan mycket grov, vilket gör funktionen mindre meningsfull.

Här ser man kamerans autofokusområde och de 19 AF-punkterna (gula kvadrater i mitten). AF-området är ganska snävt och täcker en mindre del av sökaren än hos Nikon D800 och Canon 5D Mark III. De små korsen visas när funktionen AF-omfångskontrollassistent är aktiverad. De markerar i gult vilka delar av motivet som befinner sig inom rätt avståndsområde, alltså det man bestämt att autofokusen får arbeta i. Men assistenten upplevdes mer störande än hjälpsam. En tämligen krystad finess.

TEST SONY SLT-A99

Elektronisk sökare med 2,4 miljoner punkter och 100 procent täckning av bilden. 0,71x förstoring med 50 mm objektiv. Dioptrijustering.

Kamerahuset mäter 15x11x7,8 cm och väger 810 gram med batteri.

Kameran har inbyggd stereomikrofon för filminspelning men det går även att ansluta en extern mikrofon via en kontakt på vänster sida.

Strömkälla är Sonys litiumjonbatteri NP-FM500H på 1650 mAh. Den högupplösta sökaren och skärmen drar en hel del ström och batteriet räcker bara för cirka 400 bilder på en laddning. Är man en flitig fotograf bör man skaffa ett extra batteri.

Inbyggd blix saknas men som första kamera i Sonys sortiment använder A99 en blixtsko av standardtyp (ISO518). För att använda en tidigare Sony- eller Minolta-blixt på A99 krävs en nyutvecklad adapter kallad Sony ADP-MAA. Den medföljer kameran men kan också köpas separat, för cirka 400 kronor. På sidan av A99 finns också en vanlig PC-kontakt för studioblixtar.

Så snabb är kameran

Sony A99 är en reaktionssnabb kamera. Med inställningen Elektronisk främre ridåslutare, som hittas i kameramenyn, blir avtrycksfördröjningen endast 0,04 s. Det är märkbart snabbare än när kameran enbart utnyttjar den mekaniska slutaren (0,10 s). Och med ett objektiv med ultraljudsmotor (SSM) ställer även autofokusen in sig riktigt snabbt. Serietagningshastigheten är bra för en kamera med så hög upplösning. Men en bildbuffert på 15 jpeg-bilder i kvaliteten Fine, eller 14 i raw är mindre imponerande. Kameran har även ett speciellt höghastighetsläge kallat Telezoom kontinuerlig prioritet AE. Här kan den ta upp till 10 bilder/s, fast med betydligt lägre upplösning (4,6 megapixel) och motsvarande 2,3x brännviddsförlängning. Bländaren blir låst vid full öppning och raw-format kan inte användas.

Autofokus

Med Carl Zeiss 24–70/2,8 SSM
24 mm: 0,25 s
50 mm: 0,23 s
70 mm: 0,25 s
Slutarfördröjning: 0,04 s

Serietagning

Uppgifnen hastighet: 6 bilder/s
Verklighet hastighet: 6 bilder/s
Maximalt bildantal: 15 jpeg-bilder, 14 raw. Uppmätt med San Disk Extreme Pro 95 MB/s.

A99 har en 3-tums skärm (7,5 cm) med 1,23 miljoner punkter och sidoförhållande 4:3. Skärmen kan fällas ut och vridas 180 grader åt vänster eller 90 grader åt höger. Det går även att vända skärmytan inåt och därmed skydda den från smuts och repor.

lättare att koncentrera sig på det område där motivet verkligen befinner sig och inte riskerar att luras av detaljer i för- eller bakgrunden. Det låter onekligen avancerat. Men i praktiken är det inte lika imponerande (se rutan på sid 65) och faktum är att Canon och Nikon också erbjuder möjlighet att ställa in fokusområdesbegränsning. Fast då görs det på själva objektivet, och på brännvidder där det är mest relevant. Det vill säga telen från 200 mm och uppåt.

Stabil i handen

Själva kamerahuset har fått en betydligt mjukare, rundare form än A900/A850. Chassit och kåporna är av stark och lätt magnesiumlegering och kameran är väder-tätad på utsatta ställen. Greppet är mycket bra och A99 känns stabil och fin i handen men också förvånansvärt lätt. Vikten är 140 gram lägre än hos föregångarna, vilket säkert beror på att det tunga sökarpriamat av glas är borta. Nikon D800 väger 190 gram mer. Knappar och reglage är välutformade och välplacerade och på ovensidan hittar man en rejäl programratt. Förutom vanliga exponerings- och filminspelningsslagen har ratten också tre C-lägen, som är möjliga

Fullformatssensorn med 24 megapixel har potential att ge bilder med hisnande detaljrikedom. Det märks i synnerhet när man riktar kameran mot riktigt plott-riga motiv, som landskap med träd. Men vid vinterfotograferingen i trolls-kogen i Torna Hällestad, Skåne, ställde den elektroniska sökaren till problem. Den blir lurad av ljusa motiv så att sökARBILDEN mörknar. Den har också sämre kontrast-omfång än själva bildsensorn och klarar inte att ge ordentlig teckning i både hög- och lågdagerpartier samtidigt. Dessutom ger den överdrivna färger. För naturfotografering kan det här vara ganska allvarliga nackdelar.

att programmera med egna inställningar. De är guld värda!

Menyerna på A99 är dock inte särskilt bra. Det krävs mycket bläddrande för att ta sig mellan de olika inställningskategorierna. Men som tur är finns det en genväg, i form av en funktionsknapp (märkt Fn) som presenterar de viktigaste inställningarna i form av symboler på skärmen. Och hela fem av kamerans övriga knappar är programmerbara, vilket betyder att

fotografen själv kan välja vad de ska användas till.

Tyvärr dras A99 med samma slags irriterande eftersläpningar på displayen och skärmen som vi reagerade på när vi testade lilla-syskonet A77 i FOTO nr 11/2011. När man vridit programratten snabbt kan det dröja över en sekund innan displayen visar aktuella inställningar för det läge man valt. Även övriga inmatningar tar lite tid. De här fördröjningarna

På kamerans framsida finns en särskild ratt kallad Tyst multikontroll. Med den kan man ändra viktiga inställningar under filminspelning utan att det uppstår irriterande manöverljud. Till exempel ljudnivån för mikrofonen.

Sony A99 har ett känslighetsområde som sträcker sig ända upp till ISO 25 600. Och kameran ger fullt användbara bilder upp till ISO 12 800. Bilden här togs med ISO 6 400 och funktionen Multi Frame brusreducering aktiverad. Då tar kameran flera exponeringar som läggs ihop vilket resulterar i en bild med mindre brus än normalt. Det fungerar utmärkt för stillastående motiv, även vid frihandsfotografering. Men bara med jpeg-format. Carl Zeiss 24–70/2,8 vid 24 mm. 1/2 s, bl. 13, stativ.

märks lyckligtvis inte i sökaren men drar ner kvalitetsintrycket en del. Vad som definitivt märks oavsett hur man använder kameran är starttiden, som är hela två sekunder lång. De flesta spegelreflexkameror är fotograferingsklara någon tiondels sekund efter påslag. Den testade kameran var ett helt färdigt produktionsexemplar med firmware 1.0 och någon senare version kom inte under testperioden.

Finessrik

Ifråga om finesser är A99 välutrustad. Inbyggd GPS som bakar in fotograferingspositionen i bilderna är smaskens när man är på resa. Funktionen Sveg-panorama gör det enkelt att ta högupplösta panoramabilder både i liggande och stående format. Och ett läge för automatisk HDR-fotografering hjälper till att ge bättre färg och teckning i skuggor och högdagrar vid riktigt kontrastrika motiv. Men varken Sveg-panorama eller HDR-läge fungerar med raw-format, utan endast jpeg. Det kan man dock ha förståelse för. Jag gillar också att kamerans avtrycksljud är klart tystare och mjukare än hos A850/A900, där den rörliga spegeln gav ifrån sig ett rejält klunkande ljud.

Men några finesser känns rätt onödiga på en kamera i den här klassen. Som Automatisk porträttinramning. Här känner kameran igen ett ansikte och beskär bilden till en "bra" porträttkomposition. Men beskärningar där man får med halva öron eller kinder är inte min uppfattning om god komposition. Och finessen Klarbildszoom, en slags digital zoom, är rent skräp. Den ger sämre bildkvalitet än om man själv beskär och interpolerar upp bilden i Photoshop.

Bra bildkvalitet

Bildkvaliteten finns det dock inte mycket att invända mot. Tvärtom! Kamerans 24 megapixelsensor ger bilder med en fantastisk detaljrikedom och stort dynamiskt omfång, faktiskt bland det bästa vi testat. Redan med standardinställning ser

Sony A99 har dubbla kortfack, båda för SD (HC och XC). Det går även att använda Sonys eget Memorystick Pro Duo. Bilderna kan lagras i antingen jpeg (tre valbara nivåer), raw eller båda filformaten samtidigt. I menyn kan man välja vad kort nr 2 ska användas till: extrautrymme, backup eller för att få jpeg och raw att sparas var för sig. Man kan också välja att spara bilder på det ena kortet och filmer på det andra – riktigt bra!

jpeg-bilderna riktigt fina ut. Kameran ger god färgmättnad, lägger på en lagom dos skärpning och har inbyggd korrigerande av både kromatisk aberration, vinjettering och distorsion. Fotograferar man i raw-format vinner man ytterligare en del i skärpa och detaljåtergivning och det går att hämta fram ännu bättre teckning i högdagrar och skuggor. Även när det gäller brus presterar A99 bra. Bilderna blir rena och fina ända upp till ISO 1 600. Vid högre känsligheter börjar bruset bli märkbart och gränsen för vad som är okej för en A3-utskrift går kring ISO 6 400. Men försämringen av bildkvaliteten är knappast dramatisk. Till och med ISO 12 800 funkar för åtminstone en A4-utskrift. Det är bra jobbat med tanke på att den fasta spegeln stjälar cirka 30 procent av ljuset innan det hamnar på bildsensorn. A99 är en klart vassare kamera än sina föregångare när det gäller fotografering i svagt ljus.

Men hur står sig egentligen Sony SLT A99 mot konkurrenterna Canon och Nikon? Ifråga om bildkvalitet klarar den sig utmärkt. D800 har något högre upplösning men skillnaden är i praktiken liten. Jämfört med Canon 5D Mark III ger faktiskt Sony snäppet bättre kvalitet i de flesta avseenden.

När det gäller hantering och mångsidighet är det en annan femma. Sonys elektroniska sökare har sina poänger men får svårt att hävda sig mot spegelreflexsökare vid både sport- och naturfotografering. Och trots många AF-punkter ger inte kameran särskilt hög träffsäkerhet vid rörliga motiv. Med sådana begränsningar känns det som att A99 är väl dyr. Men priset lär ju sjunka... ■

PRIS

Kamerahus:
Cirka 24 500 kronor.

TEKNISKA DATA

Bildsensor: CMOS, storlek 35,8x23,9 mm (småbildsformat).

Upplösning: 24 miljoner pixlar.

Objektiv: Sony a-fattning. Kompatibel med alla Minolta AF-objektiv.

Känslighet: ISO 50–25 600 i 1/3 steg.

Vitbalans: Auto, nio förinställda lägen, manuell mätning mot vit yta, manuell i kelvinsgrader.

Fokusering: Fasdeteckterande autofokus med 19 punkter, de 11 centrala är korsformiga. Val av AF-punkt kan göras automatiskt, manuellt eller gruppvis. Även 102 assisterande punkter som ej är valbara. Manuell fokus med Fokus-peaking och förstorat bild-utsknitt.

Ljusbildning: Flerfält-, spot- och centrumvägd mätning.

Exponering: Program-, tids-, bländarautomatik samt manuell exponering. 8 motivprogram. Exponeringskompensation +/- 5 steg i 1/3 steg samt bracketing.

Slutartider: 1/8 000–30 s samt B. Inställbara i 1/3 steg. 1/250 s blixtsynk.

Video: 1 920x1 080, 60 eller 24 bilder/s (1 080p) i AVCHD-format. 1 440x1 080 pixlar med 25 bilder/s i MP4-format. Inbyggd stereomikrofon och ingång för extern mic. Hörlursuttag för medhörning. HDMI-utgång.

Övrigt: Inbyggd GPS. Bildstabilisering med rörlig bildsensor. Virtuellt horisont. AF-kalibrering. Sveppanorama. Auto HDR-läge. Automatisk skuggglättning. Levande histogram. Svenska menyer.

Generalagent: Sony Sverige AB, tel. 08-585 450 00, www.sony.se